

Semblances dels nous membres de la Secció Històrico-Arqueològica

Antoni Furió i Diego. Nascut a Sueca l'any 1958, és un dels historiadors medievalistes valencians més reconeguts. Format a la Universitat de València, on va obtenir el doctorat l'any 1986, és professor d'universitat des de l'any 1983 i actualment catedràtic d'Història Medieval d'aquella universitat. Igualment, ha exercit com a docent convidat a diverses universitats de l'Estat espanyol i europees, amb estades a les d'Oxford i Paris-I-Sorbonne. Com a investigador, acumula una llarga trajectòria en grups d'investigació consolidats, tant de l'àmbit ibèric com europeu, i té una presència habitual en la convocatòria i avaluació de projectes científics i de contractació i promoció del professorat.

Antoni Furió té una molt considerable obra publicada en forma de llibres, articles en revistes indexades internacionals i capítols de llibres. Cal esmentar com a obres de referència: *Camperols del País Valencià* (1982), *Història del País Valencià* (1995, 2001), *Llibre d'ordenances i estatuts municipals de la ciutat de València (segles XIII-XIV)* (2006), *El rei conqueridor. Jaume I, entre la història i la llegenda* (2007). I ha estat editor o coordinador de diversos llibres: *València, un mercat medieval* (1985), *Las crisis a lo largo de la historia* (2010), *Los tributos de la tierra: fiscalidad y agricultura en España: (Siglos XII-XX)* (2008) i *Castells, torres i fortificacions en la Ribera del Xúquer: VIII Assemblea d'Història de la Ribera* (2002).

És membre del consell de redacció de les revistes: *Revista d'Història Medieval* i *Pasajes* (totes dues publicades per la UV), *El Contemporani* (Barcelona), *Recerques* (Barcelona), *Anuario de Estudios Medievales* (CSIC, Barcelona), *Anales de Historia Antigua y Medieval* (Buenos Aires), *Continuity and Change* (Cambridge) i *Hispania* (del CSIC, Madrid).

Els darrers anys ha esdevingut l'editor indispensable de l'obra de l'assagista Joan Fuster: *Àlbum Fuster* (1995) i *Correspondència de Joan Fuster*, de la qual han aparegut ja

deu volums, editada per Tres i Quatre. Així mateix, s'encarrega de l'edició de l'*Obra completa de Joan Fuster*, en set volums, i ha publicat, en col·laboració, *Joan Fuster, 1922-1992: 10 anys després* (Institució de les Lletres Catalanes, 2002).

Ha estat o és avaluador de l'ANEP (Agencia Nacional de Evaluación y Prospectiva del Ministerio de Educación y Ciencia), de l'ANECA (Agencia Nacional de Evaluación de la Calidad y Acreditación), de l'AGAUR (Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca de la Generalitat de Catalunya), de la Junta de Andalucía, del Consell de les Illes Balears, del Ministeri d'Universitats i Investigació d'Itàlia, de la Unió Europea, del Govern regional de Flandes i del CNRS (Centre National de la Recherche Scientifique) de França.

Entre altres activitats institucionals i socials, ha estat president de l'Asociación de Editoriales Universitarias Españolas (2001-2003); vicepresident de la mateixa associació (1999-2001); director de l'Institut d'Història de la IVEI (Institución Valenciana de Estudios e Investigación), Institució Alfons el Magnànim, de la Generalitat Valenciana, 1992-1995); director de la col·lecció «Cultura Universitària Popular» del Servei de Publicacions de la Universitat de València (1989-1997); director de la revista *L'Espill*, publicada per l'editorial Tres i Quatre i la Universitat de València, des de 2001, i director de la revista *Quaderns de Sueca*, editada per l'Arxiu Municipal de Sueca (1980-1988). Actualment també és codirector de la col·lecció de llibres «Fonts Històriques Valencianes», conjuntament amb Enric Guinot Rodríguez, editada pel Servei de Publicacions de la Universitat de València (2001-2014), i és el president, des d'octubre de 2011, de la plataforma cívica Valencians pel Canvi.

Enric GUINOT

Flocel Sabaté i Curull. Va néixer a Igualada el 1962. Es va formar a la Universitat de Barcelona, on es va llicenciar el 1988 i doctorar el 1993. Va iniciar la seva trajectòria docent el 1989, com a professor agregat d'institut. Quatre anys més tard, el 1991, es va incorporar, com a professor titular interí, a la Universitat de Lleida, on ha desenvolupat, des d'aleshores, la seva activitat acadèmica, primer com a professor titular (1995-2002) i després com a catedràtic d'Història Medieval (del 2002 ençà).

La seva activitat de recerca i de divulgació científica

s'ha centrat en la baixa edat mitjana catalana, període del qual ha analitzat detingudament quatre aspectes. El primer consisteix en l'estudi de l'agressivitat i els comportaments socials, dels mecanismes de solidaritat horitzontal, de la formació de bàndols urbans i rurals i de les iniciatives endegades pels poders públics per a contenir les revoltes socials. En aquest primer àmbit temàtic, la seva contribució més rellevant ha estat la revisió del funcionament dels sometents i l'anàlisi de la seva utilització per part dels pagesos com a mecanisme de resistència davant la pressió

senyorial. El segon camp d'interès científic és l'administració de la justícia. Per a poder analitzar amb rigor els delictes i la seva repressió, va esmerçar un esforç considerable en l'estudi de les competències i el funcionament dels diversos tribunals que coexistiren a Catalunya, durant la baixa edat mitjana, a tots els nivells, des del local fins a l'estatal. El tercer àmbit de treball ha consistit en l'estructuració territorial del poder, en l'estudi de les diverses divisions administratives, des de les viles i parròquies rurals fins al Principat de Catalunya. En aquest apartat han estat especialment renovadores les seves reflexions sobre l'origen i l'evolució de les vegueries. Darrerament, el professor Sabaté ha obert un quart camp de reflexió, sobre la identitat com a eix aglutinador de la societat i el paper de la memòria col·lectiva en la seva construcció.

La seva tasca científica ha generat una extensa i qualificada producció bibliogràfica, que supera el 380 títols. Ha publicat nou llibres i n'ha coordinat dos mes, entre els quals sobresurten: *L'expansió territorial de Catalunya (segles IX-XII): conquesta o repoblació?* (Lleida, 1996), *El territori de la Catalunya Medieval. Percepció de l'espai i divisió territorial al llarg de l'edat mitjana* (Barcelona, 1997), *Història de Lleida. Alta edat mitjana* (Lleida, 2003), *Cerimònies fúnebres i poder municipal a la Catalunya baixmedieval* (Barcelona, 2003), *La feudalización de la sociedad catalana* (Granada, 2007), *El sometent a la Catalunya medieval* (Barcelona, 2007) i *Fin del mundo y el nuevo mundo. El encaje ideológico entre la Europa medieval y la América moderna en Nueva España* (Mèxic, 2011). Destaquen també els gairebé 150 articles publicats a revistes científiques especialitzades i dos centenars de capítols de llibres.

Ha dirigit diversos projectes competitiu a escala estatal i ha desenvolupat un paper clau en la creació i desenvolupament d'estructures de recerca en ciències socials a

la Universitat de Lleida. La seva contribució més destacada en aquest camp ha estat la creació, el 2000, del grup de recerca consolidat «Estudis de l'espai, el poder i la cultura a l'edat mitjana». Uns anys més tard, el 2009, va crear l'Institut de Recerca Identitats i Societat (IRIS), un dels cinc centres de recerca de la Universitat de Lleida, en el qual ha aplegat un centenar d'investigadors de caire interdisciplinari en humanitats i ciències socials. Finalment, el 2013, va crear el Màster d'Identitat Europea Medieval, el primer màster oficial sobre estudis medievals impartit completament en línia.

Ha format part de la comissió avaluadora d'història i art de l'ANEP, del 2009 al 2013, i de la comissió avaluadora d'humanitats de l'AQU, des del 2009, i ha impartit classes, seminaris i conferències en nombroses universitats estrangeres: Paris I - Panthéon Sorbonne (2003 i 2004), Poitiers (2007), Yale (2008), Universidad Nacional Autónoma de México (2009), Northumbria (2010), Dresden (2011) i Cambridge (2012). Ha estat nomenat membre del consell científic o de redacció de revistes pertanyents a les universitats de Moscou, París-Sorbona, Navarra, Corfú, Paranà, Adolfo Ibáñez (Xile); i en alguns centres de recerca com el CSIC, el CNR (Itàlia) o el CONICET (Argentina), entre d'altres.

La seva tasca científica ha rebut nombrosos reconeixements: XII Premi Pròsper de Bofarull (1995), VII Premi Josep Iglésies Fort (1995), XX Premi Joaquim Carreras Candi (1998), I Distinció de la Generalitat de Catalunya per a la promoció de la recerca universitària (2000) i III Premis Lleidatans: Grup de Recerca i Investigació (2014). Recentment ha estat nomenat doctor *honoris causa* per la Universitat Nacional de Cuyo (2014).

Antoni RIERA

Damià Pons i Pons. Va néixer a Campanet (Mallorca) el 1950. Pons, gran admirador de Blai Bonet, va començar publicant, entre 1973 i 1988, tres reculls de poemes que, el 2001, va refondre en un de sol amb un títol que és, ell mateix, una declaració de principis: *Els mapes del desig*. Entre 1984 i 1988, va ser membre de la junta directiva de l'Obra Cultural Balear, i després, director, en dues ocasions, de *Lluc*, en 1994-1998 i en 2004-2008, quan esdevingué la gran revista cultural de l'editor Leonard Muntaner. En l'endemig, el 1995 va ser elegit diputat del Parlament de les Illes Balears i nomenat conseller president de la Comissió de Cultura i Patrimoni Històric del Consell de Mallorca, i entre 1999 i 2003, conseller d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears. Pons no sols va complir amb la rutina del càrrec, sinó que va anar més enllà i va contribuir a crear nou patrimoni, que, algun dia, haurà de ser inventariat i valorat com cal. Dos casos: l'adquisició de la casa Villalonga, de Binissalem, i la creació de la funda-

ció que porta el nom del novel·lista, que vaig poder seguir molt de prop. I el segon: la creació a Barcelona, a tocar de la Biblioteca de Catalunya, d'un centre cultural i comercial amb actes i objectes de les illes.

De tota manera, la culminació d'aquesta activitat, l'ha aconseguit com a professor i com a investigador a la Universitat de les Illes Balears. Pons ha concentrat els seus esforços en l'estudi de la Mallorca del tombant dels segles XIX-XX i, com a articulista, en el del dia a dia de les seves seqüeles. Així, ha fet una proposta global de lectura que, a la vegada, dóna sentit al desordre, sovint sense veu ni vot, dels arxius i evita els grans panorames que serveixen per a tot i, al capdavall, no serveixen per a res, i que gira al voltant de dos motors: la modernització i la renacionalització, i respon a les necessitats més vives i contradictòries del present.

Edita les obres completes de Miquel dels Sants Oliver, estudia el diari *La Almudaina* i els seus col·laboradors

més rellevants, en els estudis *Ideologia i cultura a Mallorca d'entre els dos segles. El grup regeneracionista de «La Almudaina»* (1998) i *El diari «La Almudaina» en l'època de Miquel dels Sants Oliver* (1998), i l'any passat, amb motiu dels cent cinquanta anys del seu naixement, en diverses conferències, entre les quals la pronunciada en aquesta casa. Continua aquells estudis amb *Entre l'afirmació individualista i la desfeta col·lectiva: escriptors i idees en la Mallorca del primer terç del segle xx* (2002, Premi Crítica Serra d'Or d'Estudis Literaris 2003), *Cultura i literatura a Mallorca entre els segles XIX i XX* (2006), «Integració de Llorenç Riber en la cultura franquista» (*L'Avenç*, 345,

abril 2009), etc. Com he dit, aquesta dedicació essencial, la completa amb l'anàlisi de la literatura en viu en una sèrie de notes i de pròlegs que, en molts sentits, marquen unes pautes de conducta i que aplega, entre d'altres reculls, a *Lectures i reflexions* (2006) i a *Trajectes literaris: de Mateu Obrador a Baltasar Porcel* (2010).

El 2008 va ser elegit membre corresponent de la Secció Filològica de l'IEC i, com a tal, responsable de la delegació de l'Institut a Palma de Mallorca.

Joaquim MOLAS